

Familieret og verifikation af dokumenter samt behandlingsmuligheder m.m. i Cameroun

Rapport fra fact-finding mission til Yaoundé, Buea og Bamenda, Cameroun

17. – 27. marts 2006

København, juli 2006

Udlændingestyrelsen
Ryesgade 53
2100 København Ø
Telefon: 35 36 66 00
Hjemmeside: www.udlst.dk
E-mail: dok@udlst.dk

Oversigt over fact finding-rapporter udgivet i 2005 og 2006

Report on human rights issues in **Nigeria**, Joint British-Danish fact-finding mission to Abuja and Lagos, Nigeria, 19 October - 2 November 2004.

January 2005: 1

Om visse forbrydelser og straffe i **Iran**, Rapport fra fact-finding mission til Teheran og Ankara, 22. januar - 29. januar 2005.

April 2005: 2

Rapport om forhold for personer med tilknytning til det tidligere Habyarimana-styre i **Rwanda**, Fact-finding mission til Rwanda, 8. - 18. marts 2005. Maj 2005: 3

Udsendelsesforhold for afviste asylansøgere til det centrale og sydlige Somalia, Rapport om familieret og dokumenter i **Rwanda**, Fact-finding mission til Kigali, Ruhengeri og Butare, Rwanda, 8. - 18. marts 2005.

Maj 2005: 4

Familieret og dokumenter i **Burundi**, Rapport fra fact-finding mission til Bujumbura, Burundi, 23. april - 4. maj 2005.

Juni 2005: 5

Forces Nationales de Libération (FNL) i **Burundi**, Rapport fra fact finding mission til Bujumbura, Burundi, 23. april - 4. maj 2005.

Juni 2005: 6

Sikkerheds- og menneskerettighedsforhold mv. i **Tjetjenien**, Rapport fra fact-finding mission til Moskva, 24. maj - 1. juni 2005.

August 2005: 7

Udsendelsesforhold for afviste asylansøgere til det centrale og sydlige **Somalia**, Rapport fra fact-finding mission til Nairobi, Kenya, 29. august - 11. september 2005.

December 2005: 8

Notat om behandlingsmuligheder i **Somalia**, 28. september 2005.

December 2005: 9

Børneforsorg, børnehjem og forholdene for forældreløse børn i **Sri Lanka**, Rapport fra fact-finding mission til Colombo, Sri Lanka

Februar 2006: 1

Sygdomsbehandling i Sri Lanka, Rapport fra fact-finding mission til Colombo, **Sri Lanka**

Februar 2006: 2

Familieret og verifikation af dokumenter samt behandlingsmuligheder m.m. i **Cameroun**, Rapport fra fact-finding mission til Yaoundé, Buea og Bamenda, Cameroun, 17. - 27. marts 2006

Juli 2006: 3

Familieret og verifikation af dokumenter samt behandlingsmuligheder m.m. i **Ghana**, Rapport fra fact-finding mission til Accra, Ghana, 10. - 17. marts 2006

Juli 2006: 4

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for missionen	4
2. Indledning	5
3. Fødsels- og dødsattester	7
4. Procedurer for ægteskabsindgåelser.....	8
Monogame ægteskaber (<i>statutory marriages</i>)	8
Procedurer for indgåelse af monogame ægteskaber	8
Polygame ægteskaber (<i>customary marriages</i>) inklusiv islamiske ægteskaber	9
Dokumentation for polygame ægteskaber og anvendelsen af <i>Declaratory Judgement</i>	9
5. Procedurer for skilsmisse	11
6. Forældremyndighed og adoption	12
Forældremyndighed ved skilsmisse i monogame ægteskaber	12
Forældremyndighed ved skilsmisse i polygame ægteskaber	13
Forældremyndighed over børn født uden for ægteskab	13
Overdragelse af forældremyndighed.....	15
Adoption	15
7. Pasudstedelse	16
Procedure for pasudstedelse og identitetskort.....	16
Mindreårige	17
8. Udenlandske statsborgeres mulighed for at tage ophold i Cameroun på grundlag af ægteskabsindgåelse med camerounske statsborgere	18
9. Verifikation af dokumenter	19
10. Kvindelig omskæring og tvangsægteskaber	22
Beskyttelse mod kvindelig omskæring (FGM).....	22
Beskyttelse mod tvangsægteskaber.....	24
11. Medicinske behandlingsmuligheder	26
HIV/AIDS	27
Diabetes.....	29
Tuberkulose.....	29
12 Risiko for dobbeltstraf	31

13. Risiko for refoulement	32
Konsulterede kilder	33
Anvendte forkortelser	34
Bilagsfortegnelse.....	35
Bilag 1: Terms of Reference for fact-finding mission to Cameroon	36
Bilag 2: Kort over Cameroun.....	37

1. Baggrund for missionen

Oplysningerne i denne rapport er indhentet under Udlændingestyrelsens fact-finding mission til Cameroun fra den 17. til den 27. marts 2006. Missionen fandt sted i direkte forlængelse af Udlændingestyrelsens fact-finding mission til Accra, Ghana. Delegationen besøgte byerne Buea, Yaoundé og Bamenda i Cameroun.

Formålet med missionen var at indhente oplysninger til brug for sagsbehandlingen af asyl- og familiesammenføringssager samt behandlingen af ansøgninger om humanitær opholdstilladelse. På anmodning af det britiske Home Office indhentede delegationen tillige oplysninger om behandlingsmulighederne for psykiske lidelser i Cameroun.

Delegationen modtog assistance af British High Commission i Yaoundé, og den britiske repræsentation foreslog delegationen at konsultere et antal kilder, ligesom repræsentationen også selv bidrog med oplysninger til delegationens rapport.

Under missionen konsulterede delegationen vestlige ambassader, De Forenede Nationer (FN), Non-Governmental Organisations (NGO'er), universiteter, advokater og en domstol. Bagerst i rapporten findes en oversigt over konsulterede kilder.

Delegationens kommissorium er vedlagt som bilag 1. Det bemærkes, at delegationen ud over at indhente oplysninger om familieretlige forhold i Cameroun tillige indhentede oplysninger om medicinske behandlingsmuligheder, beskyttelse mod kvindelig omskæring, risiko for dobbeltstraf, risiko for refoulement, udenlandske statsborgeres mulighed for at tage ophold i Cameroun på grundlag af ægteskabsindgåelse med camerounske statsborgere samt oplysninger om pasudstedelsesprocedurer.

Delegationen til Cameroun bestod af specialkonsulent Jens Weise Olesen og fuldmægtig Jan Olsen, begge Dokumentations- og Projektkontoret, Asyl- og Visumafdelingen.

2. Indledning

Vedrørende spørgsmål om camerounsk familielovgivning anbefalede Dr. Hilaire Kamga, Président, Nouveaux Droits de l'Homme (NDH), Yaoundé, at delegation konsulterede Dr. Ephraim N. Ngwafor, som er Professor of Law ved Faculty of Law, University of Yaoundé II, Soa. Dr. Kamga forklarede, at han kender Dr. Ngwafor godt og betegnede denne som troværdig og den mest fremtrædende autoritet i Cameroun vedrørende familieret.

Dr. Tonie Fonyam, Dean, Dr. Martha Tumnde og Irene Sama-Lang, Human Rights Lecturer, alle Faculty of Social and Management Services, University of Buea, bekræftede, at Dr. Ngwafor er en kendt ekspert i familieret i Cameroun og anbefalede delegationen at kontakte denne. Det blev tilføjet, at Dr. Ngwafor er forfatter til flere videnskabelige lærebøger vedrørende familieret i Cameroun. Desuden er Dr. Ngwafor forfatter til Camerouns kommende familielov, som pt. afventer endelig vedtagelse i parlamentet.

Dr. Ngwafor oplyste, at camerounsk familieret er præget af henholdsvis britisk og fransk lovgivning, idet den tidligere tyske koloni blev delt mellem Storbritannien og Frankrig efter 1. Verdenskrig. Britisk *Common Law* blev gældende i den britiske del og fransk *Code Civile* i den franske del. Imidlertid består Cameroun af omkring 250 forskellige etniske befolkninger og samme antal sprog. Dette har medført, at camerounsk lov også består af sædvaneret, kaldet *Customary Law*. Sædvaneret findes i et ukendt antal former, tilpasset lokale forhold og traditioner. Dertil kommer islamisk lov, som juridisk set er sidestillet med sædvaneretten. Dr. Ngwafor påpegede, at slutresultatet af denne kombination af love er, at sædvaneretten befinder sig på kollisionskurs med den skrevne lov.

Det første forsøg på at skabe en homogen familielovgivning for Cameroun fandt sted i 1968, hvor lov *No 68/LF/Z of 11th June 1968* blev vedtaget. Ud over registrering af fødsler og dødsfald påbød denne lov også, at ægteskaber skulle registreres. Imidlertid omhandlede loven alene formaliteterne vedrørende ægteskabsregistrering, og den omtalte ikke hvilke typer ægteskaber, der legalt kunne registreres. Dette tomrum blev efterfølgende udfyldt ved indførelsen af nigeriansk familielov i West Cameroon (det vil sige den britiske del af Cameroun) og med indførelsen af ældre lovgivning og fransk familielov i East Cameroon (det vil sige den franske del af Cameroun).

I 1981 blev lov *No 68/LF/Z of 11th June 1968* og den supplerende lovgivning erstattet med en *Civil Status Registration Ordinance No 81-02 of 29th June 1981* (også kaldet *1981 Ordinance*), som endnu i dag er den gældende familieret i Cameroun.

Dr. Ngwafor påpegede behovet for legale reformer inden for familieretten i Cameroun og henviste i den forbindelse til forhold som skilsmisse, ejendomsret, forældremyndighed, adoption, værge og kunstig befrugtning med mere. Imidlertid understregede Dr. Ngwafor, at *1981 Ordinance* er en betydelig forbedring af den gamle og meget mangelfulde lovgivning. Der foreligger allerede nu et udkast til en ny lov om familieret, som dækker de ovennævnte forhold. Dr. Ngwafor har selv været centralt involveret i udarbejdelsen af forslaget til en ny lovgivning, og han udtrykte håb om, at forslagene snart vil udmønte sig i vedtagelsen af en ny camerounsk lov om familieret.

Det er alment kendt, at Cameroun er gennemsyret af korruption, og landet figurerer altid på Transparency International's liste som værende et af de mest korrupte lande i verden. Dr. Ngwafor rådede på denne baggrund til, at man udviser den største forsigtighed med at tolke loven som

værende udtryk for praksis i Cameroun. Svindel og korruption er så omfattende i landet, at det på ingen måde kan forventes, at praksis baseres på lovgivningen.

Såvel den britiske High Commission som den amerikanske ambassade i Yaoundé gjorde opmærksom på, at de ikke benytter sig af privatpersoner, herunder advokater, til verifikation af dokumenter i Cameroun. Den udbredte korruption gør, at de to repræsentationer ikke tør stole på andre end deres eget fastansatte personale.

Også Harmony Bobga-Mbuton, Executive Secretary General, Human Rights Clinic & Education Center (HURCLED Center), Bamenda, pegede på den omfattende korruption i Cameroun. Han vurderede, at ikke engang en tiendedel af det, som står i landets forfatning bliver realiseret i praksis. Således vil en tale af præsidenten have langt større indflydelse end camerounsk lovgivning. Der findes en korruptionskultur, som er en integreret del af det camerounske samfund, ligesom menneskerettighedskrænkelserne også er det. Bobga-Mbuton pegede i forlængelse heraf på, at mange unge, især yngre mænd i 25 til 35-års alderen, forlader Cameroun for at søge lykken i andre lande. Det kan der være mange gode grunde til, herunder ikke mindst økonomiske, men der sker også menneskerettighedskrænkelser, som kan foranledige nogle til at forlade landet.

Bobga-Mbuton oplyste, at HURCLED Center samarbejder med blandt andet Rehabiliterings- og Forskningscenter for Torturofre (RCT) i København og Amnesty International. HURCLED Center yder juridisk bistand og anden assistance til personer, der for eksempel er kommet i konflikt med traditionelle ledere i Cameroun. Derudover har Bobga-Mbuton selv fungeret som forsvarsadvokat for personer, der er under anklage for ulovlige, politiske aktiviteter for Southern Cameroons National Council (SCNC).

3. Fødsels- og dødsattester

E. Duga Titanji, Senior Partner, Duga & Co. Law Firm, Yaoundé, oplyste, at fødsler og dødsfald i Cameroun skal registreres. Dette har været et lovkrav siden den 29. juni 1981. Fødsler og dødsfald har ingen juridisk gyldighed, medmindre de er blevet registreret. Fødsler registreres på borgmesterkontoret, mens dødsattester udstedes af et dommerkontor kaldet Tribunal de Premiere.

Et FN-kontor i Yaoundé kunne oplyse, at der er eksempler på, at lokale camerounske myndigheder har afvist at udstede fødselsattester til børn af flygtninge, der opholder sig i Cameroun. Dette er sket, når forældrene ikke er af camerounsk oprindelse og på trods af, at barnet er født i Cameroun. Omfanget af dette forhold er ikke kendt, idet FN-kontoret ikke foretager nogen monitorering af dette, men det blev tilføjet, at de kendte eksempler på dette muligvis kun er toppen af isbjerget.

FN-kontoret kunne videre oplyse, at der er mange mennesker i Cameroun, der reelt ikke har adgang til at få registreret fødsler og dødsfald. Dette gælder for mange af de, der lever så langt fra et borgmesterkontor, at de ikke finder det overkommeligt at rejse til et sådant. En undersøgelse foretaget af FN i 2001 viste, at omkring 5.000 camerounske børn dengang ikke var blevet registreret ved fødslen. Det blev understreget, at dette tal bygger på et skøn.

Ngobo Ekotto Ndoumbe, Membre Fondatrice, og Béatrice Sopsec Simé, Directrice du Centre Vie des Femmes, begge Association de Lutte contre les Violences faites aux Femmes (ALVF), Yaoundé, gjorde opmærksom på, at også børn nyder godt af at blive fødselsregistreret, idet de dermed får lettere adgang til forskellige ydelser og andre rettigheder, som børn måtte have.

4. Procedurer for ægteskabsindgåelser

Såvel Dr. Ngwafor som Ndoumbe og Simé forklarede, at kun to typer ægteskaber anerkendes i Cameroun. Det er henholdsvis det monogame ægteskab og det polygame ægteskab, som også indbefatter muslimske ægteskaber.

Ndoumbe og Simé tilføjede, at såkaldte partnerskabsforhold ikke anerkendes ifølge loven i Cameroun til trods for, at der er mange, der reelt lever i et sådant forhold, idet deres ægteskab ikke er blevet registreret i henhold til loven, men er indgået efter sædvaneret eller muslimske regler.

Titanji oplyste, at alle ægteskaber siden 1981 skal registreres hos *Civil Status Registry*, der udsteder en vielsesattest i form af et *Marriage Certificate/Certificat d'acte de Mariage*. Det er altid muligt at registrere et ægteskab, også selvom det er indgået for mange år siden.

Monogame ægteskaber (*statutory marriages*)

Dr. Ngwafor oplyste, at det monogame ægteskab betegnes *statutory marriage*, hvilket vil sige et ægteskab indgået i henhold til familielovgivningen, det vil sige *Civil Status Registration Ordinance No 81-02 of 29th June 1981*, der i det følgende benævnes *1981 Ordinance*.

Sektion 52 (1) i *1981 Ordinance* fastslår, at en kvinde skal være mindst 15 år gammel og en mand mindst 18 år gammel, førend de kan indgå ægteskab. Camerouns præsident kan dog dispensere fra dette, såfremt ganske særlige grunde taler herfor. Trods fastsættelsen af en minimumsalder for indgåelse af ægteskab siger loven desuden, at såfremt en eller begge kommende ægtefæller er under 21 år (det vil sige mindreårige), skal såvel faderen som moderen til den mindreårige give sit samtykke til ægteskabsindgåelsen.

De øvrige krav til ægteskabsindgåelse er:

- Ingen af parterne må allerede være gift
- Parterne må ikke være nært beslægtede
- Parterne skal være af forskelligt køn
- Parterne skal selv give deres samtykke til ægteskabet

Det er ifølge sektion 48 i *1981 Ordinance* et lovkrav, at et ægteskab skal indgås hos *Civil Status Registrar* i den kommune, hvor en af de kommende ægtefæller er født eller bor. Det er tillige et lovkrav, at et ægteskab kun kan indgås, såfremt begge parter er til stede ved ceremonien. Der kan alene dispenseres fra dette krav, såfremt en af parterne er i alvorlig livsfare og ikke kan møde frem hos *Civil Status Registrar*. Dr. Ngwafor henviste i denne forbindelse til, at der er faldet dom for, at et 15 år gammelt ægteskab blev erklæret for ugyldigt af en domstol, idet ægteskabet ikke var blevet indgået hos *Civil Status Registrar*, sådan som loven kræver, men derimod hos en *Senior Divisional Officer*. Er et monogamt ægteskab ikke registreret hos en *Civil Status Registrar*, er det ugyldigt.

Procedurer for indgåelse af monogame ægteskaber

Dr. Ngwafor oplyste, at forud for indgåelsen af et ægteskab skal dette bekendtgøres for offentligheden, hvilket kaldes en *Publication of Banns*. I henhold til *1981 Ordinance* skal bekendtgørelsen indeholde oplysninger om det kommende ægtepars planlagte ægteskabsindgåelse

samt deres fulde navn, beskæftigelse, bopæl, alder og fødested. Bekendtgørelsen skal offentliggøres mindst en måned før ægteskabsindgåelsen på opslagstavlen hos *Civil Status Registry* i den kommune, hvor ægteskabet skal indgås. *Civil Status Registrar* skal tillige fremsende bekendtgørelsen til myndighederne i den eller de kommuner, hvor de kommende ægtefæller er født. Dette finder sted med henblik på at sikre, at der sker en opdatering af oplysningerne i fødselsregistret. Den fremsendte bekendtgørelse skal offentliggøres. Som det fremgår af *1981 Ordinance*, er hovedformålet med den nævnte procedure, at myndighederne får mulighed for at undersøge, hvorvidt der kan være forhold, der hindrer, at ægteskabet kan indgås.

Polygame ægteskaber (*customary marriages*) inklusiv islamiske ægteskaber

Dr. Ngwafor oplyste, at det polygame ægteskab betegnes *customary marriage*, det vil sige et ægteskab indgået i henhold til sædvaneret. Det bemærkes, at islamiske ægteskaber hører ind under ægteskaber indgået efter sædvaneret.

Dokumentation for polygame ægteskaber og anvendelsen af *Declaratory Judgement*

Dr. Ngwafor pegede på, at parterne i polygame ægteskaber traditionelt ikke bekymrer sig nævneværdigt om, hvorvidt deres ægteskab kan dokumenteres eller ej. Normalt vil et sådant ægteskab blive betragtet som indgået af såvel parternes forældre som landsbyens ældre, såfremt gaver og brudepris er blevet overdraget som foreskrevet i traditionen. Der har som regel ikke eksisteret nogen form for skriftlig dokumentation for ægteskabet, og det, der har været helt afgørende for indgåelsen af et polygamt ægteskab, har alene været, at der ikke er sket et brud med de lokale traditioner.

Titanji tilføjede, at polygame ægteskaber ifølge sædvaneret er gyldige fra det tidspunkt, hvor ægteskabet blev fejret, uanset om det er registreret eller ej.

Imidlertid forklarede Dr. Ngwafor, at i henhold til den gældende familielovgivning, det vil sige *1981 Ordinance*, skal ethvert ægteskab, der er indgået i Cameroun, registreres, uanset om det er monogamt eller polygamt, og undladelse heraf kan medføre straf i henhold til loven. Polygame ægteskaber skal registreres hos *Civil Status Registrar* i enten ægteparrets fødselskommune eller i den kommune, hvor ægteskabet er blevet indgået. Dr. Ngwafor gjorde dog opmærksom på, at en sådan registrering ikke bekræfter ægteskabets gyldighed, idet *Civil Status Registrar* ikke har kompetence til at vie personer, der indgår polygame ægteskaber. *Civil Status Registrar's* kompetence er hovedsagelig at sørge for, at ægteskabet er blevet behørigt registreret i *Civil Status Register*. Dr. Ngwafor forklarede, at der har været en omfattende debat i Cameroun vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt polygame ægteskaber også skal indgås og ikke blot registreres hos en *Civil Status Registrar*, idet *1981 Ordinance* slår fast, at kun ægteskaber, der er indgået hos en *Civil Status Registrar*, er gyldige.

Dr. Ngwafor beklagede, at visse *Civil Status Registrar's* ser ud til at have misforstået deres rolle og kompetence, idet de ved flere lejligheder har forsøgt at afholde en ægteskabsceremoni for et ægtepar, der allerede har afholdt deres ægteskabsceremoni efter de lokale traditioner og normer.

Dr. Ngwafor fremhævede, at manglende dokumentation for en polygam ægteskabsindgåelse naturligvis er et problem, når et ægtepar skal kunne dokumentere, at de rent faktisk er et ægtepar.

Dette kan være tilfældet i forbindelse med tildeling af forskellige ydelser og andre rettigheder, som ægtepar måtte have, herunder skattenedsættelse, rejsetilskud og børnepenge.

Dr. Ngwafor oplyste, at et ægtepar i et polygamt ægteskab kan dokumentere dette i form af en vielsesattest, der er udstedt af en *Civil Status Registrar*, på to måder:

For det første er der i dag en tendens til, at personer, der lever i polygame ægteskaber anmoder en domstol om, at denne skal udstede et dokument, kaldet *Declaratory Judgement*, der bekræfter, at de er gift. Selv personer, der er blevet gift i henhold til lokale traditioner og regler for mere end 20 år siden, har søgt domstolene om dette. Dr. Ngwafor understregede imidlertid, at en *Declaratory Judgement* i sig selv ikke bekræfter gyldigheden af et ægteskab. Derimod kan gyldigheden af ægteskabet bekræftes med et ægteskabsbevis. Dette kan ægteparret skaffe, såfremt de fremlægger en *Declaratory Judgement* for en *Civil Status Registrar*, som på dette grundlag kan vælge at registrere ægteskabet og herefter udstede en vielsesattest.

For det andet har en *Civil Status Registrar* ifølge Dr. Ngwafor også mulighed for selv at forhøre sig hos parrets forældre og landsbyens ældre om, hvorvidt ægteskabet er indgået i overensstemmelse med de lokale og traditionelle normer. Finder *Civil Status Registrar*, at ægteskabsindgåelsen rent faktisk har fundet sted, kan denne på dette grundlag vælge at registrere ægteskabet og herefter udstede en vielsesattest, uanset om der foreligger en *Declaratory Judgement* eller ej.

Ndoumbe og Simé oplyste, at allerede indgåede, men uregistrerede og dermed ikke-legale polygame, herunder også muslimske ægteskaber, kan legaliseres ved, at ægteparret registrerer deres polygame ægteskab på et *Civil Status Registry*. Der er ingen tidsbegrænsning for denne slags senregistrering. På den baggrund fandt Ndoumbe og Simé, at man altid kan kræve dokumentation for et polygamt ægteskab i form af en vielsesattest. Det blev endvidere understreget af Ndoumbe og Simé, at en registrering af ægteskabet er kvinders eneste mulighed i polygame, herunder muslimske ægteskaber, for at kunne nyde beskyttelse efter loven.

Ndoumbe og Simé understregede, at bigami ikke er tilladt i Cameroun, men i polygame ægteskaber, det vil sige i ægteskaber indgået efter sædvaneret, kan en mand have flere koner. En mands første ægteskab skal være registreret som polygamt, førend han kan indgå flere ægteskaber.

I denne forbindelse pegede Dr. Ngwafor i øvrigt på, at den gamle lovgivning fra 1968 gav parterne mulighed for selv at vælge, om deres ægteskab, der var indgået ifølge sædvaneret, skulle registreres som polygamt eller som monogamt. Imidlertid anerkender eller kender sædvaneret ikke til det monogame ægteskab. Dette betyder, at et ægteskab indgået i henhold til sædvaneret ikke kan registreres som monogamt, men alene som polygamt.

Ndoumbe og Simé forklarede, at ALVF aktivt forsøger at få kvinder i det nordlige Cameroun, hvor polygame, herunder muslimske ægteskaber, er almindelige, til at skaffe sig identitetskort og fødselsattest. Dette vil nemlig sikre, at disse kvinder senere vil få mulighed for at lade deres ægteskab registrere og dermed blive legalt. Disse kvinder vil på den baggrund få adgang til domstole, såfremt de ønsker at lade sig skille, og skulle der opstå tvist om forældremyndighedsspørgsmål, vil de have mulighed for en langt større retssikkerhed, end hvis deres ægteskab aldrig er blevet registreret.

Endelig udtrykte Dr. Ngwafor forventning om, at den kommende familielovgivning vil løse de problemer og indbyggede modsætninger, som findes i *1981 Ordinance*.

5. Procedurer for skilsmisse

Dr. Ngwafor oplyste, at i henhold til *1981 Ordinance* kan et monogamt ægteskab alene opløses ved dødsfald eller skilsmisse. Dette er ikke tilfældet i polygame ægteskaber, hvor nogle befolkningsgrupper har tradition for, at en enke kan arves, såfremt hendes ægtefælle dør, hvilket vil sige, at hun bliver overtaget som ægtefælle af en nær slægtning til sin afdøde mand. Denne praksis er imidlertid blevet ulovliggjort efter *1981 Ordinance*.

Titanji forklarede, at enhver skilsmisse, uanset om der er tale om et monogamt eller polygamt ægteskab, altid sker ved en domstol, og dokumentation for en skilsmisse er derfor en afgørelse fra en *Customary Court*, en *Magistrates Court* eller en *High Court*. *Civil Status Registry* registrerer ikke skilsmisser og udsteder ikke skilsmisседokumenter. Dette betyder, at det ikke er muligt at få oplyst, hvorvidt et ægteskab er blevet opløst alene ved at konsultere *Civil Status Registry*. Titanji tilføjede, at en domstolsafgørelse vedrørende skilsmisse indeholder en bestemmelse om forældremyndigheden, hvis der er børn i ægteskabet.

Ndoumbe og Simé bekræftede, at det kun er muligt at blive skilt ved en domstol.

6. Forældremyndighed og adoption

Jean-Paul Kouam Tekam, Magistrat, Directeur des Affaires Non Répressives et du Sceau, og Moyo Louise Kelodjoue, Chargé d'Etudes Assistant, begge Ministere de la Justice, Yaoundé, oplyste, at ingen andre personer end barnets forældre har krav på forældremyndigheden over et barn. Efter loven har forældrene samme rettigheder og som udgangspunkt fælles forældremyndighed over deres børn.

Tekam og Kelodjoue tilføjede, at såfremt der er tvivl om, hvem der har forældremyndigheden over et barn, kan der altid kræves en afgørelse fra en domstol. Også Titanji gjorde opmærksom på, at man altid vil kunne kræve, at en person fremlægger dokumentation for sin forældremyndighed i form af en domstolsafgørelse.

Ndoumbe og Simé oplyste, at det altid vil fremgå af en skilsmisedom, hvem af forældrene, der har fået forældremyndigheden.

Ndoumbe og Simé oplyste endvidere, at tvister om forældremyndighed kan behandles ved to typer domstole:

- *Magistrate Courts* (vedrørende monogame ægteskaber)
- *Traditional Rules Tribunal* (vedrørende polygame ægteskaber)

Ndoumbe og Simé gjorde opmærksom på, at man ikke kan være 100 % sikker på, at kvinder får en retfærdig behandling ved domstolene i Cameroun. Der vil naturligvis være langt større risiko for, at en kvinde uden uddannelse og uden et socialt netværk, der kan støtte hende, vil stå svagt i en retssag. Imidlertid pegede Ndoumbe og Simé på, at alle har adgang til at søge advokatbistand, og det er ikke mangler i den eksisterende lovgivning, der er årsag til, at en kvinde ikke vil have samme retssikkerhed som en mand.

Forældremyndighed ved skilsmisse i monogame ægteskaber

Dr. Ngwafor oplyste, at det er domstolene, der ved dom afgør spørgsmålet om forældremyndighed, såfremt forældrene ikke selv kan blive enige om dette. I henhold til loven er det barnets tarv, der afgør hvem af forældrene, der skal have forældremyndigheden over børnene ved en skilsmisse.

Følgende forhold vil have indflydelse på domstolenes afgørelser:

- Forældrenes adfærd
- Emotionel stabilitet
- Barnets alder, køn og sundhedstilstand
- Forældrenes materielle situation
- Barnets eget ønske

Dr. Ngwafor forklarede, at det er almindeligt, at domstolene forudsætter, at den forælder, der ikke får forældremyndigheden, også skal have indflydelse på vigtige begivenheder og beslutninger i barnets liv såsom ægteskabsindgåelse, navneændring, medicinsk behandling, uddannelsesspørgsmål

og andet. Dette medfører ifølge Dr. Ngwafor, at domstolene i skilsmisssager ofte ikke direkte i dommen anfører, hvem der har fået forældremyndigheden over et barn.

Dr. Ngwafor gjorde tillige opmærksom på, at det derfor bliver mere og mere almindeligt i Cameroun, at domstolene giver den forælder, som ikke har fået forældremyndigheden, samkvem med barnet gennem en såkaldt *Access Order*. Det kan endelig også forekomme, at domstolene erklærer, at endog bekendte af den forælder, som har fået en *Access Order*, har ret til samkvem med barnet.

Endelig kan domstolen overdrage forældremyndigheden over et barn til en lokal myndighed. Dette sker dog sjældent, og der skal være ganske særlige forhold, der taler herfor, før en domstol vil træffe en sådan beslutning.

Forældremyndighed ved skilsmisse i polygame ægteskaber

Dr. Ngwafor forklarede, at i polygame ægteskaber vil den mandlige ægtefælle overtage forældremyndigheden over børnene i tilfælde af skilsmisse, såfremt brudeprisen er blevet betalt. Dr. Ngwafor fremhævede, at der har været en bemærkelsesværdig tradition for, at den mandlige ægtefælle ligefrem kunne kræve forældremyndigheden over børn, som den kvindelige ægtefælle måtte have med en anden mand. Dette var dog alene tilfældet, såfremt den kvindelige ægtefælle ikke havde betalt brudeprisen tilbage. Denne praksis blev imidlertid forbudt med indførelsen af *1981 Ordinance*.

Dr. Ngwafor forklarede, at der i polygame ægteskaber kun sjældent optræder tvist om forældremyndigheden ved en skilsmisse. Dette skyldes det forhold, at kvinden i disse ægteskaber betragtes som mandens ejendom. Skulle der imidlertid opstå tvist om forældremyndighedsspørgsmålet, vil denne blive afgjort af domstolene med hensyntagen til, hvorvidt der er blevet betalt brudepris eller ej.

Selv i det tilfælde, hvor faderen afgår ved døden, vil moderen ifølge Dr. Ngwafor ikke få forældremyndigheden. Denne vil i stedet gå til én af den mandlige ægtefælles brødre. Såfremt et af de fælles drengebørn vurderes at være tilstrækkelig moden, vil han få forældremyndighed over sine mindre søskende fremfor børnenes biologiske moder.

Dr. Ngwafor forklarede, at såfremt et barn er født, førend faderen og moderen er blevet gift i henhold til sædvaneret, og såfremt der endnu ikke er betalt brudepris, vil forældremyndigheden normalt blive givet til moderens forældre. Der er også mulighed for, at faderen til et barn, der er født uden for ægteskab, vil kunne få forældremyndigheden. Dette kan være tilfældet, såfremt moderens forældre vurderer, at faderen er af passende karakter, og denne kompenserer moderens forældre for de udgifter, de måtte have haft, mens de tog sig af barnet.

Forældremyndighed over børn født uden for ægteskab

Tekam og Kelodjoue oplyste, at moderen til et barn, der er født udenfor ægteskab, har den fulde forældremyndighed over barnet, og hun alene kan overføre denne forældremyndighed til en anden person ved at få en domstolsafgørelse herom. Titanji bekræftede, at forældremyndigheden over et barn, der lever sammen med sin moder automatisk tilfalder moderen. Ndoumbe og Simé tilføjede, at såfremt der ikke foreligger nogen anerkendelse af faderskabet, er det altid moderen, der har forældremyndigheden, indtil barnet fylder 18 år. De oplyste i øvrigt, at 16 % af alle kvinder i

Cameroun er enlige mødre. Som udgangspunkt er det altid moderen, der alene har forældremyndighed over sine børn, indtil de er fyldt syv år, uanset om faderskabet er anerkendt eller ej.

Ndoumbe og Simé oplyste, at en fader kan få del i forældremyndigheden, såfremt han har anerkendt faderskabet på *Civil Status Registry* indenfor en periode på 45 dage efter fødslen, og hvis han har underskrevet barnets fødselsattest. En fader, der ikke har anerkendt faderskabet over et barn hos *Civil Status Registry* indenfor tidsfristen på 45 dage, kan dog efterfølgende gå til en *Magistrate Court* og få faderskabet anerkendt. Domstolen stiller i den forbindelse krav om bevis for faderskabet, men uden moderens accept vil han sandsynligvis tabe sagen ifølge Ndoumbe og Simé. Dr. Ngwafor bekræftede, at en fader til et barn født uden for ægteskab ifølge *1981 Ordinance* kan anerkende faderskabet. I dette tilfælde skal moderen høres, og såfremt hun er mindreårig, skal hendes forældre ligeledes høres.

Såvel Titanji som Tekam og Kelodjoue bekræftede, at forældremyndigheden over et barn, der er født udenfor ægteskab, er delt mellem barnets forældre, såfremt faderen har anerkendt faderskabet. Han kan eventuelt dokumentere dette i form af barnets fødselsattest, hvoraf hans navn vil fremgå, hvis fødselsattesten er udstedt efter det tidspunkt, hvor faderskabet blev anerkendt.

Titanji bekræftede, at en fader altid har mulighed for at gå til en domstol med henblik på at anerkende sit faderskab og dermed få del i forældremyndigheden.

Som allerede omtalt gjorde Titanji, Tekam og Kelodjoue opmærksom på, at man altid vil kunne kræve, at en person fremlægger dokumentation for sin forældremyndighed i form af en domstolsafgørelse.

Dr. Ngwafor gjorde opmærksom på, at der er en del polemik vedrørende spørgsmålet om anerkendelse af faderskab for børn født som et resultat af en gift kvindes utroskab. *1981 Ordinance* fastslår, at sådanne børn kan anerkendes af den biologiske fader under den forudsætning, at moderens ægtefælle ved en domstol har afvist at overtage forældremyndigheden. Imidlertid var Dr. Ngwafor i tvivl om, hvorvidt dette forhold gælder for såvel gifte som ugifte mænd, men tilføjede at sund fornuft tilsiger, at dette må være tilfældet. Ifølge *1981 Ordinance* kan en DNA-test fastslå faderskabet. Dr. Ngwafor understregede, at helt generelt vil det dog være meget vanskeligt for en mand at få forældremyndigheden over børn, der er født uden for ægteskab.

Vedrørende spørgsmålet om dokumentation for forældremyndighed kunne FN-kontoret oplyse, at familiebegrebet generelt defineres meget bredt i Cameroun. Således forekommer det, at også personer, der ikke er biologiske forældre til et barn, vil hævde, at barnet reelt er deres, uden at det kan dokumenteres, at de har forældremyndighed over barnet. FN-kontoret påpegede, at dette ikke nødvendigvis kan betragtes som forsøg på svindel, idet der kan være tale om, at disse personer reelt betragter barnet som deres eget og som værende under deres ansvar og beskyttelse.

FN-kontoret kunne tillige oplyse, at man kender til, at personer forsøger at svindle med oplysninger om, hvor mange børn de måtte have. Det forekommer således, at der er personer, der efter kortere eller længere tid pludselig fremkommer med nye oplysninger om, at de har flere børn end oprindeligt opgivet. Dette bør få enhver myndighed til at være agtpågivende, idet der foregår menneskehandel i Cameroun.

Ndoumbe og Simé forklarede, at camerounske børn opdrages i familien. Det vil sige af hele den udvidede familie og ikke blot barnets moder og fader. Således kan en onkel eller en tante eller barnets bedsteforældre og andre nære slægtninge i praksis være "forældre" i lige så høj grad som barnets biologiske forældre. Imidlertid må man se i øjnene, at såfremt et barn forlader Cameroun, vil forældremyndighedsforholdet være omfattet af den gældende lovgivning i det land, hvor barnet måtte befinde sig.

Overdragelse af forældremyndighed

Tekam og Kelodjoue oplyste, at det alene er en domstol, der kan træffe afgørelse om overdragelse af forældremyndighed, og at domstolen i den forbindelse baserer sin afgørelse på hensynet til barnets tarv.

Tekam og Kelodjoue tilføjede, at hvis begge barnets forældre dør, har bedsteforældrene krav på forældremyndigheden over barnet, eller de kan afgøre, hvem der skal have forældremyndigheden. Andre personer kan alene få forældremyndigheden over et barn ved en domstol. Såfremt en slægtning til et barn finder, at begge eller en af et barns forældre ikke kan tage vare på barnet, kan den pågældende slægtning anlægge sag om overførsel af forældremyndigheden ved en domstol. Dette gælder også for slægtninge, der opholder sig i udlandet.

Titanji bekræftede, at overdragelse af forældremyndighed kan ske ved en domstolsafgørelse, men tilføjede, at dette også kan finde sted uden inddragelse af en domstol, såfremt begge forældre er enige. Begge former for overdragelse af forældremyndighed er legale efter camerounsk lovgivning. Titanji understregede, at det altid kan kræves, at en overdragelse af forældremyndighed dokumenteres med en domstolsafgørelse.

Adoption

Dr. Ngwafor oplyste, at der ikke findes nogen specifik lovgivning i Cameroun vedrørende adoption, og at man i mangel af en sådan læner sig op ad udenlandsk lovgivning på området.

I polygame ægteskaber kan adoption imidlertid finde sted efter en mere eller mindre formel procedure afhængig af lokale traditioner/sædvaner. Dr. Ngwafor tilføjede, at der hersker en vis forvirring omkring begreberne forældremyndighed og værgemål i forbindelse med sædvaner.

7. Pasudstedelse

Procedure for pasudstedelse og identitetskort

British High Commission i Yaoundé oplyste, at alle camerounske statsborgere har ret til at få udstedt et nationalitetspas. Personer, der er under anklage eller eftersøgte for kriminelle handlinger, kan dog ikke få udstedt et pas. Det blev oplyst, at de eksisterende camerounske pas er meget lette at forfalske, idet siden med personoplysninger blot er lamineret.

Nye pas er undervejs, og British High Commission vurderede, at disse vil være stort set umulige at forfalske, idet pasindehaverens foto er scannet ind i passet. British High Commission oplyste dog, at en person naturligvis kan skaffe sig et af de nye pas indeholdende forkerte eller falske personoplysninger, såfremt disse oplysninger allerede er indeholdt i vedkommendes fødselsattest, identifikationskort eller i vedkommendes gamle pas. Imidlertid vil det ikke kunne lade sig gøre at forny et af de nye pas på grundlag af falske eller forkerte oplysninger, idet den nye procedure for udstedelse af pas vil afsløre forsøg på at ændre persondata.

Endelig kunne British High Commission oplyse, at udstedelsen af de nye pas senest var planlagt til at finde sted i januar/februar 2006, men denne plan er blevet forsinket af forskellige årsager. Imidlertid kan man forvente, at de nye pas vil være i brug inden for en overskuelig fremtid.

Dr. Kamga oplyste, at enhver camerounsk statsborger kan få udstedt et camerounsk nationalitetspas, såfremt pågældende ikke er anklaget eller eftersøgt for kriminalitet og er i besiddelse af et nationalt identitetskort.

En person, der ønsker at ansøge om et pas, skal udfylde en pasansøgningsformular og dokumentere sin identitet med en fødselsattest og ikke mindst et nationalt identitetskort samt eventuelt et ægteskabsbevis og en erklæring fra ansøgers eventuelle arbejdsgiver eller uddannelsessted.

De camerounske myndigheder begyndte at udstede identitetskort i 2001, og det var Dr. Kamgas vurdering, at alle camerounske statsborgere med undtagelse af de, som ikke har opholdt sig i Cameroun siden 2001, i dag er i besiddelse af et identitetskort. Identitetskortet skal for eksempel fremvises ved politikontroller og lignende. For at en person kan få udstedt et identitetskort, skal den pågældende til politiet fremlægge en fødselsattest og et *certificate nationalité*, som bliver udstedt af en *Magistrate Court*. Der skal betales et mindre beløb for identitetskortet. Politiet tager et foto af ansøgeren og optager dennes fingeraftryk. Herefter vedlægges foto og fingeraftryk en attest, og denne sendes til Frankrig, hvor de franske myndigheder screener ansøgningen. Det kan tage fra to måneder og helt op til et år at få udstedt et identitetskort.

Dr. Kamga understregede, at såfremt en person ikke er i besiddelse af et nationalt identitetskort, vil vedkommende ikke kunne få udstedt et pas.

Dr. Kamga oplyste, at *General Delegate for National Security* er den formelle instans, som udsteder pas, men i realiteten kan enhver chef for en politistation udstede et pas på vegne af *General Delegate for National Security*. Der findes tillige politimyndigheder, herunder immigrationsmyndigheder, i de fleste større byer i Cameroun. Disse har også bemyndigelse til at udstede pas på vegne af *General Delegate for National Security*.

En camerounsk statsborger, der har opholdstilladelse i et andet land, og som har mistet sit pas, kan få udstedt et erstatningspas på en camerounsk ambassade på baggrund af pågældendes opholdstilladelse. Dr. Kamga tilføjede, at enhver camerounsk statsborger i udlandet, der har mistet sit pas, kan få udstedt et midlertidigt camerounsk rejsedokument, et *Laissez-Passer*, på nærmeste ambassade.

Ndoumbe og Simé oplyste, at alle i Cameroun vil kunne få udstedt et pas. Siden 1999 har Cameroun åbnet sig mod omverdenen, og alle har fået øget frihed. Enhver kan i dag rejse udenlands uden begrænsninger. Tidligere var det blandt andet sådan, at en gift kvinde ikke kunne rejse udenlands uden sin ægtefælles tilladelse. Enhver kan få et pas i dag ved at ansøge hos den rette immigrationsmyndighed og mod fremlæggelse af en fødselsattest og et ID-kort. Et pas koster 50.000 camerounske franc (CFA)¹. Pasfoto bliver taget hos immigrationsmyndighederne.

Mindreårige

Dr. Kamga oplyste, at mindreårige børn kan indskrives i forældrenes pas med foto indsat på passets side to, men man kan også søge om at få udstedt individuelle pas til sine børn.

Ndoumbe og Simé oplyste, at mindreårige kan få eget pas, men det er alene barnets fader, der kan give tilladelse til dette, og det gælder, selvom barnets forældre begge er i live og er ægtefæller. Såfremt det alene er moderen, der har forældremyndighed over barnet, eller barnet har en værge, er det én af disse, der skal give den nødvendige autorisation.

¹ CFA er betegnelsen på møntfoden i Cameroun, men forkortelsen betyder Coopération Financière en Afrique Centrale, som er betegnelsen for det valutariske samarbejde mellem en række centralafrikanske lande, der tidligere var franske kolonier. 1000 CFA = 1.9 US \$.

8. Udenlandske statsborgeres mulighed for at tage ophold i Cameroun på grundlag af ægteskabsindgåelse med camerounske statsborgere

Titanji oplyste, at det ifølge Camerouns *Nationality Law* fra 1990 er muligt for udenlandske statsborgere at indrejse og tage ophold i Cameroun på baggrund af ægteskab med en camerounsk statsborger.

I henhold til *Law no. 1968-LF-3*, der blev vedtaget den 11. juni 1968, kan en udenlandsk kvinde, der gifter sig med en camerounsk statsborger ansøge om camerounsk statsborgerskab fra tidspunktet for ægteskabsindgåelsen.²

² <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opendoc.htm?tbl=RSDLEGAL&page=research&id=3ae6b4db1c>

9. Verifikation af dokumenter

Dr. Ngwafor oplyste, at han gerne vil påtage sig opgaver i forbindelse med verifikation af dokumenter og andre oplysninger fra ansøgere om familiesammenføring i Danmark. Ud over at være professor ved Faculty of Law i Yaoundé har Dr. Ngwafor også autorisation til at praktisere som advokat. Dr. Ngwafor tilføjede, at han meget gerne vil samarbejde med den danske repræsentation i Cameroun og Udlændingestyrelsen. Se i øvrigt omtalen af Dr. Ngwafor i denne rapports afsnit 2.

Dr. Ngwafor rådede til at udvise den største forsigtighed med at tolke loven som værende udtryk for praksis i Cameroun. Svindel og korrupsion er så omfattende i landet, at det på ingen måde kan forventes, at praksis baseres på lovgivningen. Udenlandske myndigheders problemer med at verificere dokumenter og oplysninger i Cameroun er reelle, og en konkret verifikation af et dokument kan vise sig vanskelig, såfremt man ikke har troværdige partnere til rådighed, eller såfremt man ikke selv foretager den nødvendige verifikation.

Dr. Ngwafor forklarede videre, at det alene vil være muligt at foretage verifikation af camerounske dokumenter ved hjælp af konkrete undersøgelser i hver enkelt sag, idet falske dokumenter eller dokumenter opnået ved hjælp af bestikkelse er alment forekommende. Desuden medfører forhold som ignorance og inkompetence hyppigt, at selv den rette myndighed vil kunne registrere og udstede et dokument, som ikke har noget retsligt fundament.

Tekam og Kelodjoue oplyste, at alle domstolsafgørelser såsom skilsmisser og sager vedrørende forældremyndighed er registreret og arkiveret hos den enkelte domstol. Det er alene sagens parter eller en tredjepart, som har fået et samtykke fra en af parterne, der kan få oplysninger fra domstolens arkiver. Tekam og Kelodjoue tilføjede, at udenlandske myndigheder eventuelt kan få verificeret domstolsafgørelser vedrørende skilsmisse og forældremyndighed via Camerouns Udenrigsministerium.

FN-kontoret vurderede, at der reelt ikke findes nogen holdbar metode, der kan benyttes til at verificere camerounske dokumenter, uanset om der er tale om pas, fødsels- og dødsattester, ægteskabsattester eller dokumenter vedrørende forældremyndighed.

British High Commission forklarede, at man forsøger at verificere stort set samtlige dokumenter, som fremlægges i forbindelse med ansøgninger indgivet på repræsentationen i Yaoundé. Til forskel fra situationen i Nigeria er det karakteristisk for de fremlagte camerounske dokumenter, at de formularmæssigt set ofte er ægte. Imidlertid har det vist sig, at nogle dokumenter ikke er registreret behørigt og derfor er falske. I andre tilfælde er der tale om, at dokumenterne nok er registreret, men en nærmere kontrol i registre og arkiver har vist, at der er foretaget overstregninger eller ændringer af data i registre.

Forfalskninger og svindel sker ikke alene med dokumenter og registre vedrørende fødsels- og dødsattester, ægteskabs- og skilsmisseattester og af dokumenter vedrørende forældremyndighed. Der er eksempler på, at også bankudskrifter og sundhedsattester er forfalskede. British High Commission forklarede, at der er eksempler på, at en person har fået visum blandt andet på grundlag af en sundhedsattest, men ved ankomsten til Storbritannien har vedkommende så kunnet dokumentere, at denne lider af en kræftsygdom, som herefter må behandles i Storbritannien.

British High Commission understregede, at ethvert dokument udstedt i Cameroun kan være forfalsket. Det blev oplyst, at mellem 20 og 25 % af samtlige fremlagte og undersøgte dokumenter på British High Commission har vist sig at være forfalskede. Imidlertid har British High Commission ikke tænkt sig at tilknytte en lokal advokat til repræsentationen, idet hele retssystemet i Cameroun er så korrupt, at repræsentationen vurderer, at det ikke er muligt at identificere en 100% troværdig lokal advokat til at foretage verifikation af dokumenter. Korruptionen i Cameroun er en integreret del af hele samfundet. Den begynder helt nede på børnehaveniveau, hvor forældre søger at opnå særbehandling af deres børn ved hjælp af korruption. Dette fænomen fortsætter op gennem hele barnets opvækst, det vil sige i grundskolen, gymnasiet og så videre. Dermed bliver korruption en integreret og alment accepteret del af samfundslivet på ethvert niveau i Cameroun. Korruptionen er et kulturelt acceptabelt fænomen, som alle og enhver er involveret i. Det blev tilføjet, at en juridisk rådgiver for Transparency International i Cameroun er blevet afsløret for korruption.

FN-kontoret bekræftede, at hele samfundssystemet i Cameroun er gennemsyret af korruption. Det er muligt at fremskaffe ethvert tænkeligt dokument, blot man har penge til at betale. Ikke blot forfalskes forskellige dokumenter, men også avisartikler forfalskes med henblik på, at personer kan få asyl i udlandet.

Dr. Kamga oplyste, at verificeringer af dokumenter kræver en egentlig undersøgelse i det lokalområde, hvor dokumentet er blevet udstedt. Korruption og dokumentfalsk er udbredt i Cameroun, og Dr. Kamga vurderede, at omkring 50% af alle dokumenter i Cameroun er falske. Dr. Kamga oplyste i den forbindelse, at det foran posthuset Central Poste i Yaoundé er muligt at købe enhver form for formularmæssigt ægte dokumenter påført ægte myndighedsstempler. Et sådant dokument koster omkring 10.000 CFA. Delegationen kunne ved selvsyn konstatere, at der fandtes et meget stort antal primitive boder i Yaoundés centrum, hvorfra der sælges dokumenter og stempler m.m. samt udføres laminering af dokumenter. Sama-Lang tilføjede, at der især i byen Kumba findes specialister i falsknerier af dokumenter.

Dr. Kamga oplyste, at en fødselsattest, dødsattest eller vielsesattest, som er blevet udstedt af en borgmester eventuelt kan verificeres ved at rette henvendelse til registret på det lokale borgmesterkontor, det vil sige *Civil Status Registry*. Såfremt borgmesteren har sat sit stempel og underskrift på dokumentet, vil denne kunne be- eller afkræfte dokumentets ægthed. En borgmester, som bliver anmodet om en sådan verifikation, vil vide, at en egentlig undersøgelse er undervejs. Såfremt borgmesteren i realiteten har udstedt et falsk dokument, vil han sandsynligvis ikke efterfølgende turde påstå, at dokumentet er ægte, fordi en yderligere undersøgelse uundgåeligt vil afsløre falskneriet. Dr. Kamga understregede, at Udlændingestyrelsen som udgangspunkt altid bør kræve, at ethvert fremlagt camerounsk dokument notificeres af den relevante borgmester. Dette kan være den eneste måde, hvorpå et dokumentets ægthed vil kunne be- eller afkræftes.

Dr. Tumnde var imidlertid af den opfattelse, at det er muligt at identificere troværdige advokater i Cameroun med henblik på at benytte disse til verifikation af dokumenter.

Ndoumbe og Simé understregede, at udenlandske myndigheder altid bør kræve, at ansøgere om familiesammenføring fremlægger dokumentation for ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed i form af en vielsesattest, en skilsmissemåte eller en domstolsafgørelse om forældremyndighed. Dette krav bør være ufravigeligt, idet enhver camerounsk ansøger har mulighed for at skaffe denne form for dokumentation. Denne dokumentation er stort set den eneste måde, hvorpå det kan sikres

gennem verifikation, at for eksempel forældremyndighedsforholdene er, som ansøgere måtte oplyse.

Ndoumbe og Simé tilbød at lade ALVF udføre verifikation af fremlagte dokumenter i Danmark vedrørende forældremyndighed, fødsel, dødsfald, ægteskab og skilsmisse. De forklarede, at såfremt danske myndigheder fremsender fotokopier af fremlagte dokumenter, vil ALVF sende medarbejdere ud i de relevante distrikter, departementer, borgmesterkontorer eller domstole for at verificere disse. Ndoumbe og Simé oplyste, at ALVF har udført verifikationer for de canadiske udlændingemyndigheder, blandt andet vedrørende påstande om tvangsægteskaber.

Titanji oplyste, at det ikke er muligt at verificere et dokument alene ved en visuel kontrol. Enhver pålidelig verifikation kræver derimod, at man opsøger det registreringskontor, borgmesterkontor eller den myndighed i øvrigt, der har udstedt det pågældende dokument og på stedet undersøger, om der er foretaget en registrering, og om oplysningerne dér stemmer overens med oplysningerne i dokumentet. På baggrund af en sådan undersøgelse, og såfremt den bekræfter dokumentets oplysninger, var det Titanjis opfattelse, at dokumentet må antages at være ægte. Titanji pegede imidlertid på, at mange senregistreringer er baseret på erklæringer, som let kan indeholde forkerte oplysninger. Efter Titanjis erfaring vil dette dog sjældent være tilfældet, hvor en senregistrering er sket flere år før, dokumentationen for registreringen bliver anvendt.

Titanji oplyste, at når hans advokatkontor har behov for at verificere dokumenter, sender kontoret en ansat til det relevante registerkontor eller myndighed for at undersøge, om der er foretaget en registrering, og om den fremlagte dokumentation stemmer overens med registrets oplysninger. Hvis dokumentet er falsk, får en *Bailiff* (det vil sige en pensioneret advokat), der er ansat ved en domstol, og som arbejder under ed, til opgave at undersøge sagen og fremlægge en rapport. Denne rapport kan fremlægges i retten.

Titanji forklarede, at han og hans advokatfirma verificerer dokumenter for blandt andre USA's ambassade i Yaoundé, og at han og hans medarbejdere til brug for advokatfirmaets egne sager selv verificerer dokumenter af forskellig slags. Titanji arbejder endvidere for Transparency International i Cameroun.

Imidlertid oplyste den amerikanske ambassade i Yaoundé efterfølgende, at ambassadens *Consular Office* alene anvender eget fuldtidsansat personale til at undersøge camerounske dokumenters ægthed. Ambassaden anvender under ingen omstændigheder andre privatpersoner, herunder advokater, til at foretage verifikation af dokumenter, idet ambassaden vurderer, at disse vil være alt for sårbare over for korruption. Ambassaden kunne ikke bekræfte, at Titanji har verificeret dokumenter for denne.

10. Kvindelig omskæring og tvangsægteskaber

Beskyttelse mod kvindelig omskæring (FGM)

Dr. Tumnde og FN-kontoret oplyste, at der ikke findes en egentlig lov, der forbyder kvindelig omskæring (Female Genital Mutilation (FGM)) i Cameroun, men Dr. Tumnde pegede på, at FGM er omfattet af Camerouns straffelov.

FN-kontoret oplyste, at FN ikke har oplevet, at en kvinde eller pige i Cameroun har søgt om beskyttelse mod omskæring. Imidlertid vurderede FN-kontoret, at en kvinde, der forlader sin egen landsby og familie for at undgå omskæring, og som tillige er uden uddannelse, vil være i stor risiko for at ende i prostitution i for eksempel Yaoundé. Det blev tilføjet, at prostitution er meget udbredt i Cameroun.

Ifølge en rapport fra 2003, *Violence against Women in Cameroon*³, er omfanget af kvindelig omskæring i Cameroun meget stort i visse regioner. Udbredelsen er størst i det allernordligste, sydvestlige og nordvestlige Cameroun. I disse område omskæres 100 % af alle muslimske piger og 63,6 % af alle kristne piger. I alt er cirka 20 % af alle piger og kvinder i Cameroun udsat for omskæring. For det meste er det piger mellem seks og otte år, der omskæres. Dette finder ofte sted under meget uhygiejniske forhold og uden bedøvelse. Som regel foretages indgrebet af uudannede personer, hvilket kan medføre alvorlige sygdomme, af og til med dødelig udgang. Til trods for dette ser mange kvinder indgrebet som en uomgængelig nødvendighed, idet en kvinde, der ikke er omskåret, risikerer at blive betragtet som en fremmed af sit eget samfund.

Den nævnte rapport udtrykker bekymring over, at der ikke eksisterer en holistisk tilgang til at forhindre og udrydde kvindelig omskæring i Cameroun. Der findes ikke nogen lovgivning i Cameroun, der direkte forbyder kvindelig omskæring, og der er ikke fra myndighedernes side iværksat uddannelsesprogrammer med henblik på at oplyse om faren ved kvindelig omskæring. Imidlertid er der en voksende kreds af intellektuelle og nationale og internationale NGO'er, som er aktive modstandere af kvindelig omskæring.

I modsætning til ovennævnte rapport oplyser organisationen Equality Now i sin rapport til FN's menneskerettighedskomite United Nations Human Rights Committee (UNHRC), at regeringen i Cameroun allerede i 1999 tiltrådte en såkaldt National Action Plan mod kvindelig omskæring.⁴

Bobga-Mbuton forklarede, at FGM for det meste finder sted, når pigerne er ganske små, og det sker i henhold til lokale traditioner. Såfremt en pige ikke er blevet omskåret, for eksempel fordi hun forlod sin landsby som lille og først vender tilbage som ung pige, kan hun risikere at blive udsat for FGM, idet kvindens fader og øvrige familie vil forsøge at få hende omskåret for at leve op til de sociale normer og for at undgå skam. Dette kan finde sted, selvom der er tale om en voksen kvinde, og det vil som regel ske forud for ægteskabsindgåelse. En kvinde, der ikke er omskåret, risikerer marginalisering.

³ Violence against Women in Cameroon, A report to the Committee Against Torture, 2003, s. 133-34.

⁴ Equality Now, *Submission to the UN Human Rights Committee, Cameroon*, 67th Session, October 1999.

Bobga-Mbuton vurderede, at det vil være "lidt langt ude" at henvise en kvinde, der frygter FGM til at tage ophold i en anden del af Cameroun. Denne vurdering bygger på det faktum, at en kvinde, der opholder sig uden for sin egen etniske gruppes traditionelle område, vil blive set på med en vis mistænksomhed, men samtidig vil vedkommende næppe kunne undgå at træffe andre medlemmer af hendes egen etniske gruppe. Der forekommer ofte såkaldte stammesammenkomster for stammemedlemmer, der opholder sig borte fra deres hjemegn, og i den forbindelse vil en kvindeligt stammemedlem, der ikke er omskåret, risikere at blive stigmatiseret. Stigmatiseringen rammer ikke alene kvinden selv, men hele hendes familie, som vil blive udsat for et betydeligt socialt pres for at få kvinden omskåret.

Bobga-Mbuton understregede, at selv om en kvinde opholder sig i en fremmed by eller en anden lokalitet, kan hun ikke regne med, at nogen dér vil kunne hjælpe hende med at undgå FGM. Hun vil fortsat være under et så voldsomt socialt pres fra sine slægtninge og andre beboere i sin hjemby, at ingen udenforstående vil turde hjælpe hende endsige protestere mod overgrebet.

Bobga-Mbuton forklarede, at FGM ikke udføres på noget hospital i Cameroun. FGM sker alene ved traditionelle metoder og under meget uhygiejniske forhold. Blandt andet derfor er der også mange, som frygter at få infektioner eller blive smittet med HIV som følge af FGM.

Ndoumbe og Simé oplyste, at omfanget af FGM i Cameroun er ret begrænset, og problemet er derfor ikke stort. FGM er ikke et nationalt problem, idet fænomenet kun finder sted blandt tre stammer i henholdsvis det nordligste Cameroun, i det østlige Cameroun og det sydvestlige Cameroun. Der er alene tre af Camerouns omkring 250 forskellige befolkningsgrupper, der praktiserer FGM. Disse stammer er Arabe Choa i nord, Banyangi i sydvest og Ejagham i øst.

Ndoumbe og Simé afviste for det første, at cirka 20 % af Camerouns piger udsættes for FGM, og de afviste tillige, at 100 % af pigerne i den muslimske Arabe Choa-befolkning er udsatte for FGM. Det blev tilføjet, at den berygtede faraoniske omskæring, hvor stort set alle pigens genitalier fjernes, ikke forekommer i Cameroun. Det er alene den mindst omfattende form for omskæring, der finder sted i landet.

Ndoumbe og Simé henviste i denne forbindelse til, at Cameroun's National Institute of Statistics har lavet en statistisk undersøgelse af forekomsten af FGM. Denne viser, at det kun er 1,4 % af alle piger, der udsættes for FGM i Cameroun.⁵

Adspurgt om en pige, der ønsker at undgå omskæring, vil kunne gøre dette, svarede Ndoumbe og Simé, at da indgrebet foretages, når pigerne er ganske små, vil spørgsmålet dybest set ikke være relevant at forholde sig til. Adspurgt om en ung pige eller kvinde, der flygter fra omskæring, vil kunne opholde sig i sikkerhed et andet sted i landet, herunder i Yaoundé, forklarede Ndoumbe og Simé, at dette er en mulighed. Imidlertid findes de befolkningsgrupper, der benytter sig af FGM i såvel Yaoundé som andre steder. Dermed kan der være risiko for, at ung pige vil kunne blive tvunget til at blive omskåret, ligesom den pågældende givetvis vil blive udsat for social marginalisering. Imidlertid er der NGO'er og myndigheder i Yaoundé og mange andre steder i landet, som vedkommende vil kunne søge beskyttelse hos.

⁵ National Institute of Statistics, *Enquête Démographique et de Santé*, 2004, s. 236.

Ndoumbe og Simé forklarede videre, at regeringen er imod FGM, og at den har ratificeret internationale konventioner, der omhandler FGM. Således fremgår det af Camerouns straffelov *Code Penal*, Art. 277, vedrørende *Blessures Graves*, det vil sige alvorlig legemsbeskadigelse, at en person, der mod en persons vilje fjerner et organ eller en legemsdel fra vedkommende, vil kunne straffes med 10 til 20 års fængsel. Straffelovens Art. 277 anvendes af domstolene til at straffe personer, der udfører FGM eller står bag denne handling. Ndoumbe og Simé kunne dog ikke oplyse, hvorvidt personer er blevet dømt for FGM efter Art. 277.

Ndoumbe og Simé oplyste endvidere, at såfremt en person anmelder et overgreb som FGM, vil der kunne rejses tiltale, men det er et spørgsmål, om en ung pige eller kvinde, der står alene, vil have styrke til at gennemføre en sådan proces. Imidlertid rådgiver ALVF unge piger og kvinder, der søger beskyttelse mod FGM, og såvel NGO'er som det camerounske politi vil yde beskyttelse mod FGM. Det blev understreget af Ndoumbe og Simé, at såfremt politiet modtager en anmeldelse om FGM, vil det yde beskyttelse til den person, som frygter indgrebet.

På denne baggrund kunne Ndoumbe og Simé ikke betragte en camerounsk kvinde, der søger asyl i udlandet under henvisning til frygt for FGM, som en seriøs asylansøger. Enhver pige eller kvinde, der frygter FGM, vil kunne tage ophold et andet sted i Cameroun og dermed unddrage sig indgrebet. Ingen myndighed vil nogen sinde kunne finde på at udlevere en sådan person til én, som har tænkt sig at foretage indgrebet.

Bobga-Mbuton afviste, at der findes politi eller sociale myndigheder og institutioner, der eventuelt kan hjælpe en kvinde mod FGM. Han afviste endvidere på det bestemteste Ndoumbe's og Simé's påstand om, at der er myndigheder og andre, der vil kunne hjælpe kvinder i en sådan situation. Myndighederne vil under alle omstændigheder være korrupte, og disse vil på ingen måde være en garanti for, at overgrebene ikke finder sted.

Bobga-Mbuton tilføjede, at der findes elitære og urbane mennesker, som ikke har nogen særlig forståelse for eller indsigt i det, som sker ude på landet i Cameroun. De kender måske nok til forholdene inde i de større byer, men ude på landet i Cameroun er der ingen NGO'er, der vil kunne hjælpe kvinder mod FGM. Myndigheder, herunder de sociale myndigheder og politiet, er enten ikke kompetente til at gøre dette, eller også har de ikke ressourcerne til det. Dertil kommer, at intet politi vil acceptere at modtage en anmeldelse om overgreb i form af FGM. Politiet vil ikke behandle sagen, og de vil næppe vise nogen form for forståelse for, hvad ofret taler om. Bobga-Mbuton gjorde i den forbindelse opmærksom på, at der stort set ikke findes nogen ledende kvindelige politifolk i Cameroun.

Vedrørende spørgsmålet om en retfærdig rettergang og muligheden for at søge beskyttelse hos myndighederne, vurderede Bobga-Mbuton, at fattige, uuddannede kvinder ikke har denne mulighed. Han vurderede, at mindre end 10 % af alle kvinder i Cameroun er i en sådan situation, at de vil kunne forvente en retfærdig rettergang. Det samme forhold gør sig gældende i forbindelse med tvangsægteskaber og arveret.

Beskyttelse mod tvangsægteskaber

Ndoumbe og Simé oplyste, at tvangsægteskaber tidligere fandt sted i Cameroun, det vil sige for mere end 20 år siden, men at dette ikke finder sted i dag. Ingen pige kan tvinges til at indgå et ægteskab mod sin vilje, idet loven forbyder, at piger under 15 år indgår ægteskab. Det betragtes som en meget alvorlig forbrydelse at forsøge at tvinge en pige under 15 til at indgå ægteskab.

ALVF har ført en retssag ved domstolene for en mindreårig pige, hvis fader hele tre gange har forsøgt at tvinge hende til at indgå ægteskab. Faderen modtog en betinget dom og fik at vide, at han ikke havde ret til at tvinge sin datter ind i et ægteskab. Pigen vandt således sagen mod sin fader, men nægtede at rejse hjem til sin familie igen, og hun bor nu midlertidigt i ALVF's kontorbygning i Yaoundé. Her modtager hun støtte til sin skolegang og får forplejning af ALVF. Dermed forhindrer man, at denne pige ender på gaden. Ndoumbe og Simé tilføjede, at alle relevante myndigheder i Cameroun arbejder sammen med blandt andet ALVF for at forhindre, at tvangsægteskaber finder sted.

Ndoumbe og Simé gjorde videre opmærksom på, at en pige som den omtalte alternativt vil kunne modtage støtte fra de sociale myndigheder i Cameroun. Disse myndigheder findes i alle landets provinser og departementer. Højst sandsynligt vil pigen ikke kunne regne med at modtage direkte økonomisk støtte, idet der ikke er midler til dette, men hun vil kunne regne med at få støtte i form af rådgivning og omsorg.

På denne baggrund kunne Ndoumbe og Simé ikke betragte camerounske piger eller kvinder, der søger asyl i udlandet under henvisning til frygt for at skulle indgå ægteskab mod deres vilje, som seriøse asylansøgere. Enhver pige eller kvinde, der vil undgå et tvangsægteskab, vil kunne tage ophold et andet sted i Cameroun og dermed unddrage sig dette. Ingen myndighed vil udlevere en sådan person til hendes familie eller til andre, som har tænkt sig at tvinge hende ind i et ægteskab.

Ndoumbe og Simé forklarede, at tvangsægteskaber traditionelt har fundet sted i relation til ægteskaber indgået efter sædvaneret og i muslimske ægteskaber. Disse former for ægteskaber kræver ikke begge parter accept, men er et familieanliggende. Begge former er ulovlige i Cameroun, medmindre de bliver registreret på et borgmesterkontor, det vil sige hos *Civil Status Registry*. Kun ægteskaber, der bliver indgået og registreret på et borgmesterkontor, er legale. Dette forhold har fået ALVF til at støtte registrering af ægteskaber i det nordlige Cameroun, hvor de fleste muslimske ægteskaber aldrig bliver registreret. Desuden støtter ALVF kvinder i dette område til at skaffe sig identitetskort, fødselsattest og valgkort. Et identitetskort har tidligere kostet 5.000 CFA, hvilket var mere end mange kvinder ville eller kunne betale. Imidlertid er det lykkedes ALVF at få regeringen til at acceptere, at et identitetskort kun skal koste 2.000 CFA. Dette fandt sted for cirka to år siden.

11. Medicinske behandlingsmuligheder

British High Commission forklarede, at den mest almindelig anvendte medicin findes i Cameroun, men at der er mange falske produkter på markedet. Det blev tilføjet, at det alene er de, som er i besiddelse af tilstrækkelige økonomiske midler, der kan få den medicin, de måtte have behov for. British High Commission oplyste endvidere, at repræsentationen har meget lidt tillid til behandlingsmulighederne i Cameroun.

Dr. Roger Teck, Chef de Mission, Medecins sans Frontieres (MSF), Yaoundé, afviste på det bestemteste, at det generelt er forbundet med stor fare for ens helbred at lade sig behandle på et hospital i Cameroun. MSF nærer stor tillid til hospitalet Caisse Nationale de Prévoyance Sociale (CNPS) i Yaoundé og dets personale. MSF betaler op til 80 % af en patients udgifter til behandling på CNPS. Såfremt en patient skal modtage kirurgisk behandling, dækker MSF alle udgifter hertil. Dr. Teck tilføjede, at MSF ikke har tegnet nogen forsikring til at dække udgifter til behandling af patienter på hospitaler i Cameroun. Selve forsikringssummen overstiger som regel de konkrete udgifter til behandling. Det blev forklaret, at man netop havde betalt for behandlingen af en person, der havde brækket benet. Udgiften hertil var kun cirka 3.000 CFA.

Dr. Teck påpegede, at MSF altid vil anlægge et konservativt skøn over behandlingsmuligheder, og derfor bør udgangspunktet for beslutningen om udsendelse af enhver person, der har behov for behandling i Cameroun, være, at denne er ved relativt godt helbred, og vedkommende er under stabilisering.

Dr. Teck beklagede, at der er en tendens blandt vesterlændinge i Cameroun til at nedvurdere de generelle behandlingsmuligheder i landet. Blandt mange vesterlændinge er der en udpræget negativ holdning til det camerounske sundhedssystem, ikke mindst på grund af korrupsionen i landet. Imidlertid er det ikke retfærdigt at generalisere ud fra dette og dermed hævde, at også sundhedssystemet er gennemsyret af korrupsion. Dr. Teck ville godt medgive, at personalet i landets offentlige sundhedssektor er underbetalt og dermed mangler motivation. Trods dette har MSF alligevel gode forbindelser til en række ansvarlige og kompetente læger og sundhedsplejersker i den offentlige sektor, også i forbindelse med HIV/AIDS-behandling.

På denne baggrund afviste Dr. Teck British High Commission's beskrivelse af det camerounske sundhedssystem samtidig med, at han dog godt ville medgive, at korrupsionen er et alvorligt problem i sundhedssektoren. Til trods for at priser for behandlinger kan synes rimelige set med vestlige øjne, er det i realiteten ikke muligt for størstedelen af befolkningen i Cameroun at betale de udgifter, der er forbundet med sygdomsbehandling. Derfor støtter MSF, at regeringen skal subsidiere medicin i Cameroun og dermed gøre behandlingsmulighederne mere tilgængelige for den almindelige borger. Dr. Teck betegnede dog behandlingsmulighederne i Cameroun som værende nogenlunde tilgængelige, om end ikke alle har ressourcer til at betale for dem.

Vedrørende adgangen til hospitaler og lægekonsultation oplyste British High Commission, at ingen får adgang til indlæggelse på et hospital, medmindre vedkommende er i stand til at betale for opholdet på forhånd. Det samme forhold gør sig også gældende ved lægekonsultationer. Denne praksis gælder over hele Cameroun. British High Commission tilføjede, at når en person søger læge- eller hospitalshjælp, vil vedkommende altid først blive spurgt om, hvordan han eller hun vil betale. Kan man ikke betale, bliver man afvist, uanset om behandlingen er livsvigtig.

British High Commission kunne videre oplyse, at man ved flere lejligheder har oplevet, at selv hårdt sårede personer og personer i direkte livsfare er blevet afvist på hospitaler og hos læger, fordi ingen kunne garantere betaling for den nødvendige behandling. Desuden er der eksempler på, at læger og hospitaler har givet eller ordineret forkert og direkte livsfarlig medicin til patienter.

FN-kontoret bekræftede i det store hele British High Commissions oplysninger og forklarede, at hele det medicinske behandlingssystem og hospitalsvæsenet er korrupt, samt at kompetenceniveauet blandt læger og det øvrige plejepersonale på hospitaler er meget lavt i Cameroun.

Dr. Teck oplyste, at mulighederne for medicinsk behandling af psykiske lidelser i Cameroun generelt er dårlige. Det offentlige behandlingssystem for så vidt angår psykiske sygdomme er meget ringe, og der findes ingen offentlig sygesikring, som kan hjælpe personer uden økonomiske midler. Der findes psykofarmaka på apotekerne/markeder i Cameroun, men medicinen kan være meget dyr, og der er en vis risiko for, at kvaliteten kan være dårlig. Velstillede personer vil som regel have tegnet en forsikring, der dækker deres udgifter til behandling for psykiske lidelser, og de vil dermed være garanteret, at kvaliteten er i orden, samt at de får den rette behandling.

HIV/AIDS

Dr. Teck understregede, at ingen camerounsk HIV/AIDS patient bør henvises til at rejse hjem til Cameroun, medmindre vedkommende allerede er blevet testet. Det vil sige, at vedkommende allerede har fået identificeret sin HIV-status, og der er klarhed over, hvilken form for behandling, der er påkrævet. Såfremt dette er sket, skal patienten have samtlige sine data med sig til Cameroun, hvilket er afgørende for, at vedkommende vil kunne modtage den rigtige behandling.

Det blev videre forklaret, at enhver har ret til en standardbehandling for HIV/AIDS i Cameroun. Udgiften til dette er mellem 3.000 og 7.000 CFA per måned, og behandlingen finder sted i henhold til World Health Organization's (WHO) standarder. Der er tre alternative former for antiretroviral behandling:

- Standard first line
- Alternative first line
- Second line

Standard first line behandling

Denne behandling koster 3.000 CFA per måned. Behandlingen er af god kvalitet og er meget brugervenlig. Behandlingen, som anbefales af WHO, består af følgende medicin:

Stavudine (d4T)

Lamivudine (3TC)

Nevirapine (NVP)

De tre nævnte stoffer forhandles samlet som Triomune og sælges af det indiske medicinalfirma Cipla.

Alternative first line behandling

Denne behandling koster cirka 7.000 CFA per måned og er ligeledes af god kvalitet. Behandlingen består af følgende medicin:

Zidovudine (AZT) – Stavudine

Lamivudine

Nevirapine – Efavirenz (EFV)

Alle tre stoffer er tilgængelige under Camerouns nationale HIV/AIDS program.

Alternative first line behandlingen er som regel beregnet for personer, der enten har bivirkninger af den ovenfor nævnte *standard first line* behandling eller personer, der har følgesygdomme som for eksempel tuberkulose.

Second line behandling

Denne behandling betegnede Dr. Teck som værende ”ikke-optimal”, og den er heller ikke den bedst tilgængelige, idet den er mere kompliceret end de andre behandlingsformer. Behandlingen koster cirka 7.000 CFA per måned. Behandlingen er beregnet for de, som ikke har været modtagelige for de ovennævnte typer *first line* behandlinger. Behandlingen består af følgende medicin:

Zidovudine (AZT)

Didanosine (ddI)

Nelfinavir – Indinavir

Dr. Teck oplyste, at den bedste *second line* behandling af HIV/AIDS ikke er tilgængelig i Cameroun til en overkommelig pris.

Dr. Teck gjorde opmærksom på, at en HIV/AIDS-patient bør gå til kontrol hver sjette måned. Ved en sådan kontrol tages der en række prøver af patienten, herunder CD4-, lever-, blod- og sukkerprøver. Prøven koster cirka 3.000 CFA per test.

Dr. Teck gjorde endvidere opmærksom på, at undersøgelsen Viral Lot, som er en kontrol, der anvendes meget i de europæiske lande, er dyr i Cameroun. Viral Lot er en sofistikeret kontrol, og Dr. Teck fandt det ikke nødvendigt, at HIV/AIDS-patienter i Cameroun gennemfører denne type kontrol. Viral Lot koster cirka 30.000 CFA per test.

De ovennævnte behandlingsformer er tilgængelige i Camerouns større byer, hvilket vil sige, at de er tilgængelige i alle departementer/provinser. Dr. Teck understregede imidlertid på det kraftigste, at enhver camerounsk HIV/AIDS-patient bør stabiliseres, førend vedkommende pålægges at udrejse af Danmark. Dette skyldes ikke mindst det forhold, at en HIV/AIDS-patient kan lide af en række følgesygdomme i form af infektioner, herunder såkaldte ”opportunistiske infektioner”, som kan vise sig vanskelige at behandle i Cameroun. Af samtlige infektionssygdomme er MSF alene i stand til at behandle tuberkulose, og MSF kan på ingen måde garantere, at der vil være behandlingsmuligheder i Cameroun mod forskellige lungesygdomme eller svampeinfektioner. Dr. Teck forklarede, at det bør være en gylden regel, at ingen HIV-patient udsendes til Cameroun, førend der har fundet en stabilisering af alle andre følgesygdomme sted.

En AIDS-patient bør ligeledes ikke udsendes, førend vedkommende har været under behandling med antiretroviral terapi således, at vedkommendes immunforsvar kan siges at være stabiliseret.

Endelig pegede Dr. Teck på, at uanset om det alene er et humanitært spørgsmål, så bør ingen HIV/AIDS-patient udsendes fra Danmark til Cameroun, førend man i Danmark har fuld klarhed over behandlingsmulighederne i Cameroun. Overordnet set betegnede Dr. Teck imidlertid behandlingsmulighederne for HIV/AIDS i Cameroun som værende tæt på international standard.

Ndoumbe og Simé oplyste, at medicin til behandling af HIV/AIDS er tilgængelig i hele Cameroun. Derimod er det et problem, at de nødvendige laboratorieundersøgelser, der som regel skal finde sted månedligt, er meget dyre. Der findes en række hospitalslaboratorier ud over hele Cameroun, som kan foretage de påkrævede undersøgelser. Prisen for en månedlig undersøgelse er imidlertid omkring 40.000 CFA, hvilket overstiger, hvad mange er i stand til at betale.

Diabetes

Dr. Teck oplyste, at behandling for diabetes ikke bør være et uoverskueligt problem i Cameroun. Han gjorde dog opmærksom på, at MSF i Cameroun ikke arbejder med behandling af diabetes, og at det derfor er begrænset, hvad MSF som organisation vil vide om behandlingsmulighederne.

Imidlertid gjorde Dr. Teck opmærksom på, at han som læge for MSF har arbejdet i en række andre afrikanske lande, hvor forholdene på mange måde ligner dem, som er fremherskende i Cameroun. I de fleste af disse lande er støtten til behandling af diabetes meget ringe, og derfor er det i langt højere grad de mere velstillede, der har råd til at lade sig behandle. Dr. Teck pegede dog på, at hospitalet CNPS behandler diabetes-patienter. MSF samarbejder med CNPS og har eget personale ansat på hospitalet. Dr. Teck vurderede, at dette hospitals læger er højtuddannede, og at patienterne modtager en relativ god behandling. Alle udgifter til behandling skal betales af patienten selv, men det beløb, som skal betales, førend en behandling kan begynde, er kun cirka 6 US \$.

Diabetes Type 1

Ndoumbe og Simé oplyste, at medicin til behandling af diabetes Type 1 koster cirka 15.000 CFA per måned. Dertil kommer udgifter i forbindelse med medicinske undersøgelser. Ndoumbe, der selv er diabetespatient, har selv måttet betale cirka 300.000 CFA for disse undersøgelser.

Diabetes Type 2

Ingen oplysninger.

Tuberkulose

Dr. Teck forklarede, at behandlingen for tuberkulose i Cameroun stort set er gratis, samt at behandlingen er tilgængelig for enhver i samtlige Camerouns distrikter. En tuberkulose-patient skal alene betale et beløb svarende til en US \$ for den første konsultation og en tuberkulose-test. Desuden kan der blive tale om, at en patient skal betale et mindre beløb for en eller to røntgenoptagelser. En tuberkulose-behandling varer mellem seks og otte måneder. De etablerede tuberkulose-programmer i Cameroun følger WHO's anbefalinger, og der findes derfor fuld mulighed for at diagnosticere sygdommen på landets tuberkulose-klinikker. Dr. Teck gjorde det

klart, at han har fuld tillid til tuberkulose-programmernes kvalitet i Cameroun og påpegede, at behandlingerne lever op til internationale standarder.

Dr. Teck påpegede, at udgangspunktet for beslutningen om udsendelse af en tuberkulose- patient til behandling i Cameroun bør være, at denne er ved relativt godt helbred, og vedkommende er under stabilisering. En patient bør som minimum have modtaget behandling i to måneder og desuden medbringe tilstrækkelig medicin til at færdiggøre behandlingen.

Ndoumbe og Simé bekræftede, at behandlingen af tuberkulose er tilgængelig overalt i Cameroun, det vil sige i samtlige landets departementer. Behandlingen er gratis.

12 Risiko for dobbeltstraf

Tekam og Kelodjoue oplyste, at der i Camerouns nationale lovgivning, Code Penal, ikke er grundlag for at idømme straf for en forbrydelse, der er begået i udlandet, såfremt straffen for forbrydelsen er afsonet i det pågældende land.

Tekam og Kelodjoue henviste i øvrigt til Camerouns straffelov, *Penal Code*, Chapter IV, Section 10, hvoraf det fremgår, at camerounsk straffelov “*shall apply to any act or omission abroad by a citizen or resident which is punishable by the law of the place of commission and is defined as a felony or as a misdemeanour by the law of the Republic*”. Tekam and Kelodjoue tilføjede, at efter samme lov må den straf, en person eventuelt vil få, ikke være større end den straf, vedkommende allerede er idømt i udlandet.

13. Risiko for refoulement

FN-kontoret oplyste, at man generelt ikke ved Camerouns grænser foretager nogen monitorering af, hvorvidt der sker refoulement i Cameroun. Det blev dog understreget af FN-kontoret, at officielt respekterer myndighederne i Cameroun non-refoulement princippet, og generelt set er myndighederne forholdsvis liberale hvad angår udenlandske statsborgeres ophold i landet. Der findes for eksempel op mod to millioner nigerianere i landet, men FN-kontoret har gennem en årrække ikke modtaget en eneste ansøgning om asyl i Cameroun fra nigerianske statsborgere. En stor del af de nigerianske statsborgere i Cameroun opholder sig i landet på falske papirer, som de har skaffet sig efter ankomsten til landet.

Imidlertid kunne FN-kontoret oplyse, at der har været enkelte, men meget alvorlige problemer i konkrete sager vedrørende statsborgere fra Ækvatorialguinea, der har søgt asyl i Cameroun eller i et andet af Ækvatorialguineas nabolande. Der er således eksempler på, at Ækvatorialguineas efterretningstjeneste er gået ind i Cameroun og i Gabon med henblik på at kidnappe ækvatorialguineanske flygtninge og tvinge disse tilbage til Ækvatorialguinea. I 2005 forsvandt to ækvatorialguineanske statsborgere, der var under det camerounske sikkerhedspolitis beskyttelse, fra Cameroun. De to dukkede senere op i Nigeria, hvorfra de blev deporteret til Ækvatorialguinea. Amnesty International har rapporteret om denne episode. I 2004 var der flere eksempler på, at personer, der er flygtet fra Ækvatorialguinea, er blevet kidnappet af den ækvatorialguineanske efterretningstjeneste i såvel Cameroun som i Gabon. Det er dog især i Gabon, at dette forekommer.

I 2004 var en ækvatorialguineansk statsborger tæt på at blive deporteret til Ækvatorialguinea af politifolk i Cameroun, men FN nåede at intervenere og sendte herefter vedkommende til Elfenbenskysten med henblik på at beskytte denne mod deportation. Imidlertid landede flyet i Benin i stedet for i Elfenbenskysten, hvor ækvatorialguineanske myndighedspersoner forsøgte at kidnappe vedkommende. Dette forehavende blev dog standset, idet vedkommende var i besiddelse af et brev fra FN, som overbeviste de beninske myndigheder om, at personen ikke kunne udleveres til Ækvatorialguinea. Denne person opholder sig nu i et europæisk land. Ifølge FN-kontoret havde personen de ækvatorialguineanske myndigheders interesse, idet denne havde taget et større pengebeløb med sig til udlandet. Disse penge var soldaterlønninger, som vedkommende havde stjålet i Ækvatorialguinea. FN-kontoret understregede, at det ikke var myndighederne i Cameroun, herunder politiet som institution, der stod bag forsøget på at udlevere den ækvatorialguineanske statsborger. Det var som sagt alene enkeltpersoner indenfor politiet, der stod bag.

Det blev tilføjet af FN-kontoret, at på baggrund af forholdene i Ækvatorialguinea og risikoen for, at flygtninge derfra kidnappes i eller deporteres fra Cameroun, forsøger FN's flygtningehøjkommissariat, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), altid at genbosætte flygtninge fra Ækvatorialguinea. FN-kontoret understregede i den forbindelse, at det ikke er de camerounske myndigheders praksis at refoulere personer. Bortset fra sagerne vedrørende statsborgere fra Ækvatorialguinea havde FN-kontoret ikke kendskab til eksempler på refoulement.

Endelig kunne FN-kontoret oplyse, at der tillige er eksempler på, at det camerounske grænsepoliti har nægtet en udenlandsk statsborger indrejse i Cameroun, medmindre vedkommende betalte bestikkelsespenge. Dette er dog ikke et problem, der er blevet rapporteret til FN-kontoret eller andre, idet bestikkelse er et så almindeligt forekommende fænomen, at ingen tager større notits af det.

Konsulterede kilder

Bobga-Mbuton, Harmony, Executive Secretary General, Human Rights Clinic & Education Center (HURCLED Center), Bamenda.

British High Commission, Yaoundé.

Embassy of the United States of America, Yaoundé.

Et FN-kontor, Yaoundé.

Fonyam, Tonie, Dr. Dean, Faculty of Social and Management Services, University of Buea, Buea.

Kamga, Hilaire, Dr., Président, Nouveaux Droits de l'Homme (NDH), Yaoundé.

Kelodjoue, Moyo Louise, Chargé d'Etudes Assistant, Ministère de la Justice, Yaoundé.

Ndoumbe, Ngobo Ekotto, Membre Fondatrice, Association de Lutte contre les Violences faites aux Femmes (ALVF), Yaoundé.

Ngwafor, Ephraim N., Dr., Professor of Law, Faculty of Law, University of Yaoundé II, Soa, Yaoundé og Bamenda.

Sama-Lang, Irene, Human Rights Lecturer, Faculty of Social and Management Services, University of Buea, Buea.

Simé, Béatrice Sopsec, Directrice du Centre Vie des Femmes, Association de Lutte contre les Violences faites aux Femmes (ALVF), Yaoundé.

Teck, Roger, Dr., Chef de Mission, Medecins sans Frontieres (MSF), Yaoundé.

Tekam, Jean-Paul Kouam, Magistrat, Directeur des Affaires Non Répressives et du Sceau, Ministère de la Justice, Yaoundé.

Titanji, E. Duga, Senior Partner, Duga & Co. Law Firm, Yaoundé

Tumnde, Martha. Dr., Faculty of Social and Management Services, University of Buea, Buea.

Anvendte forkortelser

ALVF – Association de Lutte contre les Violences faites aux Femmes

CFA – Coopération Financière en Afrique Centrale (betegnelsen for Cameroun's valuta)

CNPS – Caisse Nationale de Prévoyance Sociale

FGM – Female Genital Mutilation

FN – Forenede Nationer

HURCLED Center – Human Rights Clinic & Education Center

MSF – Medecins sans Frontieres

NDH – Nouveaux Droits de l'Homme

NGO – Non-Governmental Organisation

RCT – Rehabiliterings- og Forskningscenter for Torturofre

SCNC – Southern Cameroons National Council

UNHRC – United Nations Human Rights Committee

WHO – World Health Organization

Bilagsfortegnelse

Bilag 1: Terms of Reference for fact-finding mission to Cameroon

Bilag 2: Kort over Cameroun

Bilag 1: Terms of Reference for fact-finding mission to Cameroon

- Family law – documentation and certificates
 - o Birth and death
 - o Marriage
 - o Divorce
 - o Child custody (married and un-married)
 - o Transfer of child custody
 - o Adoption
- Can a person residing in Denmark obtain residence permit in applicants home country on the basis of a contracted marriage?
- Verification of documents
 - o Confidential judicial sources (in cases with protection needs)
 - o Local authorities (in cases with no protection needs)
- Medical treatment
 - o HIV/AIDS
- Protection from FGM
- Procedures for the issuing of passports
 - o Issuing authorities and procedures
 - o Types of passports
 - o Required documents for obtaining passport
 - o Falsification and/or bribery
- Double jeopardy
- Risk of *refoulement*

